

Äitien yhteiskunnallinen huolto ja pikkuparannukset.

(Jatkoa ensimmäisestä sivulta)

nyttäjä saa kuuden viikon aikana synnytyksen jälkeen säännöllisen sairausvun, eli puolet paikkakunnalla tahi sairaan ammatissa maksettavasta päiväpalkasta, joka avustus erityisissä tapauksissa voidaan korottaa kahteen kolmanneksen mainitusta palkasta. Avustus maksetaan katsomatta siihen, onko synnyttäjä työkyvytön tahi ei. Lisäksi voi kassa säännöissään myöntää avustusta raskauden aikana korkeintaan kuudeksi viikoksi, mutta tämän avustuksen ehtona on työkyvyttömyys. Kassan jäsenen vaimolenkin voi kassa sitoutua maksamaan avustuksen synnytyksen johdosta kuin jäsenelle sairauden sattuessa. Edellämainituista eduista ovat osalliset miltei kaikki määrättyissä oloissa elävät naiset, jotka ovat sairausvakuutuksessa.

Itävallassa ja Unkarissa voimassa olevaa työkieltoa sekä työläisnaisen avustusta koskeva lainsäädäntö muistuttaa Saksan lain säädäntöä. Itävallassa ei naista saa pitää työssä tehtäessä ja työpajoissa neljänä viikkona eikä kaivostöissä kuutena viikkona jälkeen synnytyksen. Unkarissa on teollisuuden ja kaupan palveluksessa oleva nainen vapautettu työstä neljänä viikkona synnytyksen jälkeen, jona aikana työnantaja ei saa purkaa hänen kanssaan tehtyä sopimusta. Sekä Itävallassa, että Unkarissa ovat sanotuissa töissä olevat lapsensynnyttäjät sitäpäitsi oikeutettuja saamaan avustusta, joka samaten kuin Saksassa on yhdistettyinä pakolliseen sairausvakuutukseen. Itävallassa neljän viikon ajan synnytyksen jälkeen 60 pros. paikkakunnalla kunkin maksettavasta päiväpalkasta ja Unkarissa neljän viikon aikana 50 pros. keskimääräisestä palkasta. Sitäpäitsi Unkarissa on sairauskassalla oikeus myöntää apua ennen synnytystäkin, mutta avustusaika yhteensä ei tällöin saa olla kahdeksan viikkoa pitempi. Sitäpäitsi saavat sairausvakuutuksessa olevat synnyttäjät, sekä Unkarissa, että Itävallassa vapaan lääkärihoidon ja lääkkeet.

Alankomaissa ja Belgiassa määrää laki tehtäessä, työpajoissa ja kaivannoissa palvelevalle naiselle synnytyksen jälkeen neljän viikon lepoajan, mutta ei mitään avustusta.

Samallinen laki on voimassa Englannissa.

Norjassa on v. 1910 voimaan astunut laki, joka säättää m. m. etteivät tehtäessä, työpajoissa, kaivoksissa y. m. työskentelevät naiset saa kuuden viikon aikana synnytyksen jälkeen olla työssä, jotapaitsi kuninkaalla on oikeus tykkäänään kieltää raskaana olevan naisen käyttäminen erityisillä toimialoilla. Varattomat lapsensynnyttäjät saavat kunnan varoista avustusta, eikä sitä katsota köyhään avuksi. Mainittuna vuonna myöhemmin astui voimaan laki, joka koskee osaksi pakollista, osaksi vapaaehtoista sairausvakuutusta, jonka mukaan sairauskassan naisjäsen saa kuuden viikon aikana synnytyksen jälkeen sairausapua 60 pros. avunsaajan luokkaan kuuluvien työläisnaisen keskimääräisestä päiväpalkasta, sekä tarvittaessa lääkinapua.

Espanjan laki säättää paitsi työkieltoa kolmen viikon aikana synnytyksen jälkeen, että työnoistajan tulee pyydettyissä antaa lapsensynnyttäjälle vapautusta työstä ennen synnytystä,

sekä varata hänelle paikkansa työkielolon päätyttyä. Avustusta ei laki Espanjassa myönnä.

Myöskin Ruotsissa on olemassa laki lapsensynnyttäjiä koskevasta lepoajasta, jonka pituus on neljä viikkoa jälkeen synnytyksen. Valtio antaa apua vapaaehtoisille sairauskassoille, vaan harvat näistä antavat sairausapua lastensynnyttäjiä. Vuoden 1908 valtiopäivillä tehtiin ehdotus, että hallitus toimittais selvityksen siitä, miten äitiysvakuutus lapsensynnyttäjiä voitaisiin valtion toimesta aikaansaada. Kun eduskunnan molemmat kammarit olivat hyväksyneet ehdotuksen, antoi hallitus komitean tehtäväksi sairauskassoja koskevan lakiehdotuksen yhteydessä toimittaa tutkimuksen ja tehdä ehdotuksen äitiysvakuutuksen toimeenpanemiseksi valtion myötävaikutuksella. (Mikäli allekirjoittanut muistaa hyväksyttiin Ruotsissa v. 1911 eli 1912 laki, jonka mukaan lapsensynnyttäjälle annetaan avustusta 87 ruotsin kruunua kertakaikkiaan.)

(Jatkoa seuraavassa numerossa.)

Englannin työläisnaisen touhuja

Manchester, England.

Kansallinen työläisnaisen konferenssi, joka juuri on pidetty täällä, on osanotostaan ollut suurin, mitä maassa ennen koskaan on ollut. Yli kaksisataa työläisnaisen järjestöä oli konferenssissa edustettuna. Margaret Bondfield toimi puheenjohtajana. Päätettiin m. m. vaatia yhtäläinen palkka yhtäläisestä työstä naisille samoin kuin miehillekin. Vaatimuksiin sisältyi myöskin, että hallituksen pitäisi myöntää eläkkeen aidoille, joiden lasten toimeentulo on äidistä riippuvainen.

Raatajasikoille

Luin Toverittaren 17 numerossa pakinan, jossa moititaan sitä tapaa, että ei jää aikaa lukemiseen ja siitä syystä ei haluta tilata Toveritar lehteä. Tämä vain on yksi sellainen tekosyy niinkuin monessa muusakin asassa. Jos kerran on halua johonkin, niin aikaa siihen kyllä löytyy, samoin on laita Toverittaren lukemiseasakin. Olen viisi vuotta ollut tämän lehden tilaaja, eikä yhtään numeroa ole kiireen takia jäänyt lukematta, vaikka työtä on kyllin runsaasti. Olen nimittäin kalendentoista lapsen äiti, joten voin sanoa, että joskus pitää kiirettäkkin ennenkun kaikki työt voi kunnolla suorittaa ja jolloinkin väsymyksen voittaa. Kuitenkin täytyy sanoa, että suuresti riippuu työn suoritus siitä, miten osaa työnsä järjestää ja mihin aikansa tärkeimmin säästää. Aina jää aikaa tärkeisiin asioihin ja lukeminen on juuri yksi niistä tärkeistä asioista.

Lähinnä tietojen antajana meitä naisia koskevissa kysymyksissä on lehtemme Toveritar. Siksi meidän ei sovi sitä, muka ajan puutteen takia, jättää lukematta.

Usein kaiken kiireeni keskellä järjestän siten, että lasta syöttäessäni ja ruumistani lepuuttaessa työn raadannasta luen siinä samalla kertaa Toveritarta. Ja sillä tavalla tulee muitakin lehtiä luettua, kun käyttää kaiken mahdolliseen tilaisuuden tietojen ammentamiseen.

Kun meillä ei ole halua seurata ajan mukana, ei ole harrastusta lehtien lukemiseen, niin takapajulla me

sillä tavoin aina pysymme. Sitten me kuitenkin olemme kärkeäitä sanomaan, että meitä ei pidetä tasa-arvoisina tovereina miesten rinnalla j.n.e.

Otetaanpas nyt naiset vihdoinkin asiaksemme kehittää itseämme ja ottakaamme nämä pikku huomautukset opiksi; ja innostuksella pyrkikäämme eteenpäin kehityksen tiellä. Aika tulee, jolloin meillä jokaisella täytyy olla rohkeutta ja päättäväisyyttä seisossamme vihollista vastassa. Sitä varten me tarvitsemme joka päivä todellista kasvatusa ja valmistautumista viimeiseen ponnistukseen murskataksemme tyystin tämän kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän. — A. R.

SYLVAN LAKE, ALTA.

Toverittaren 12 numerossa on "eräs farmarin tummu" antanut tietoja kylämme oloista, jossa kirjoituksessa muun ohella sanotaan seuraavaa:

"Ikävä kylläkin, että osaston toiminta täällä on vain enempi nimelisiä, kuin käytännössä toteuttamista. Tässä yksi selvä totuus esimerkiksi. Oli nimittäin perheiltä osastolla viime kuussa. Eräs jäsen oli tuonut vieraan mukanaan, kuten oli päätös, että vieraat ovat tervetulleita. Tämä vieras oli nuori tyttö, hiljan Suomesta tullut. Puheittensa mukaan ollut valkoisten seurassa siellä. Osaston jäsenet käskivät hänen marssia ulos, kun oli perheiltä tänä iltana.

Yllä olevan kirjoituksen johdosta voimme sanoa, että osaston jäsenet toimivat tavattoman käytännöllisesti, koska osasivat ajaa lahtarin ovesta ulos silloin kuin oli perheiltä. Ollisi vielä ollut käytännöllistä ajaa ulos sellainen jäsenkin, joka lahtaria vetää perässään osaston iltamiin. Suomesta tullut nuori tyttö ei ole ainoastaan ollut valkoisten joukossa, vaan on ylpeydellä kertonut olleensa vapaaehtoisesti lahtarin mukana. Tosin hän nyt on alkanut vedellä takaisin sitä, jota on ennen ylpeydellä kertonut. On tullut näkemään, että ei se ole täällä kunnialla olla lahtari, vaikka Suomen porvaristo sellaista opetti, jota opetusta sitten raatajainkin lapset pitivät oikeana. Vapaehtoista lahtaria me järjestyneet työläiset emme ota yhteytemme millään anteeksi pyynnölläkään, jopa sitten menisimme sitä pyytelemään joukkoomme. Suomessa murhatun työläisjoukon veri huutaa kosta. Ja me käytämme kaikki ne keinot, joita meillä on, tehdäksemme lahtarin elämän niin katkeraksi kuin suinkin voimme. Mainittu nuori lahtarityttö on mennyt Calgary'n nimensä on Helmi Miittinen.

Toverittaren lukijoille haluan ilmoittaa, että lahtaria puolustava "farmarin tummu" ei ole jaksanut luokkaselviöitä itselleen saada sen vertaa, että olisi yhtynyt paikkakunnan sosialistiasastoon — nimellisesti — joka onkin luokkataistelun ensimmäinen ja samalla tärkeä teko.

Nimellisestä jäsenyydestä alkaa kaikki käytännölliset luokkataistelun muodot. Tämän paikkakunnan osaston jäseniltä vaaditaan paljon uhruksia, joita uhruksia ei jaksa kaikki suorittaa. Meillä pitää olla selkärangkaa nimelliseen jäsenyyteen ja vielä enempi käytännölliseen toimintaan, me emme saa puolueettomana liverrellä jokaisen erimielipiteitä omaavan henkilön nenän alla, etsien ihmisten henkinen ravinto ja niin tärkeä, että osaston jäsenyys on liian raskas sellaiselle oman minänsä palvelijalle.

Kirj. R. Pesola.

(Lausuttu Clevelandin S. S. Osaston naisteniltamassa.)

Kuuletko sa työläisnainen:
Aika sua kutsuu nyt!
Yhäkö olet torkkuvainen,
Vai onko jo leposi päättynyt?

Ympäriällä' kaikkialla
Luokkataisto temmeltää,
Orjain silmiin, sorron alla,
Uusi aika kimmeltää...

Näethän sä olet nämä,
Kuinka ovat kurjat ne;
Yhteiskunta nurja tämä,
Tuhoo kuinka toiveenne.

Ympäriällä' vihanviimaa,
Sorronkyyttä, saastaa,
Vingutellen ruoskan siimaa
Orjavoudit haastaa...

Kaikkialla pettymystä,
Sorrettujen surmaa,
Poljettujen hävitystä,
Köyhälistön turmaa.

Mierontietä lapsukaiset
Valitellen kulkee,
Monet syihin lankeavaiset
Vankilakin sulkee...

Orjia ethän maailmalle
Enää tahdo "tuottaa",
Nääntymähän sorron alle,
Vaikk' herrat sitä uottaa?

Kitkekääte lapsistamme
Pois jo orjamieli,
Toivotusta voitostamme
Kertomaan nyt kieli.

Valveille nyt työläisnainen,
Tartu taiston kalpaan!
Ällös tyydy enää vaimen
Orjan osaan halpaan.

Toimintaa nyt tarvitahan
Sekä luovaa työtä,
Tietoja me kaivatahan
Kukistamaan yötä.

Venäjä jo tietä näyttää —
Seuratkaamme sitä!
Orjat siellä voimaa käyttää,
Siks' punottaapi itä.

Siellä luodaan uusi kansa,
Uusi mies ja nainen,
Poistetaan jo riiston ansa,
Vääryys tuhoovainen.

Tämä työ se omppi yksin,
Jok' onnen maailmaan luopi;
Se vain uusin käsityksin
Vapauden tuopi.

Farmarin tummu myös.

Proletariaatti ei käy turhaan kova, mutta karkaisevaa työn koulua. Ei ole kysymys siitä, mitä tämä tai tuo proletari tai itse koko proletariaatti päämääräkseen tällä kertaa a-settaa. On kysymys siitä, mitä se on, ja mitä se tämän olemisensa mukaisesti on historiallisesti pakotettu tekemään. Sen päämäärä ja sen historiallinen toiminta on silminnähtävästi, kiertämättömästi määritelty sen omassa elämäntilassa, kuten nykyisen porvarillisen yhteiskunnan koko järjestössä. — Marx (1845).